

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto 11.12.2025: Talousarvio

Arvoisa Puheenjohtaja ! Hyvät valtuutetut, viranhaltijat ja yleisö !

Sosialidemokraattien ryhmä on perehtynyt talousarvioon ja -suunnitelmaan vuosille 2026-2029.

Hyvinvointialueen talousarviossa on kuvattu asianmukaisesti talouden ja toiminnan nykytilaa, arviota tulevasta kehityksestä sekä analysoitu käytettävissä olevia resursseja. Talousarviosta käy ilmi, mihin hyvinvointialue kohdistaa käytettävissä olevat tarpeisiin nähden riittämättömät resurssit.

Tavoitteena on, että hyvinvointialue tekee vuonna 2026 ensimmäisen kerran positiivisen tuloksen ja edellisten vuosien alijäämät tulee katetuksi vuoden 2029 loppuun mennessä.

Talousarvio ei noudata lain vaatimusta alijäämien kattamisesta vuoden 2026 loppuun mennessä, mutta ryhmämme hyväksyy sen. Talouden tasapainottaminen liian nopealla aikataululla vaarantaisi perustuslaissa tarkoitettujen riittävien sosiaali- ja terveyspalvelujen tai pelastustoimen palvelujen järjestämisen. Tältä osin lakisääteiset velvoitteet alijäämän kattamisesta ovat ristiriidassa palvelutarpeen ja rahoituksen kanssa. Maan hallituksen tulisi antaa kaikille alueille lisäaikaa alijäämistä selviytymiseen.

Hyvinvointialueen kolme ensimmäistä toimintavuotta ovat olleet haastavat. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella on tehty paljon uudistuksia sekä taloutta tasapainottavia toimenpiteitä ja lisää joudutaan tekemään. Maan hallituksen asettamien paineiden vuoksi joudumme edelleen turvautumaan laajoihin säästöihin. Petteri Orpon hallituksen tavoitteena on leikata tällä vaalikaudella julkisia menoja yhteensä 7,4 miljardia euroa. Summasta 4,7 miljardia euroa – eli yli 64 prosenttia – kohdistuisi toteutuessaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon sekä sosiaaliturvaan. Leikkaukset ovat ajamassa suomalaisen sote-sektorin ja järjestökentän mittavaan kriisiin.

Hyvinvointialueen valtionrahoitukseen liittyy merkittävää epävarmuutta, mikä vaikeuttaa suunnittelua. Ministeriö on julkaissut kuluvan vuoden aikana kaksi rahoituslaskelmaa ja kummassakin rahoitus on heikentynyt, viimeisimmän tiedon mukaan rahoitus on 4,4 milj.eur kehyksessä ollutta pienempi.

Terveysasemien lakkauttaminen, palveluiden keskittäminen ja henkilöstön vähentäminen ovat toimia, joita ryhmämme ei mielellään tee. Ymmärrämme ja hyväksymme kuitenkin niiden perusteet ja välttämättömyyden rahoituksen riittämättömyyden takia. Kyse on myös hyvinvointialueen tulevaisuuden turvaamisesta.

Ryhmämme mielestä hyvinvointialueen talouden sopeutuksen leikkaukset eivät saa kohdistua ennaltaehkäiseviin ja arkea turvaaviin palveluihin. Hoitojonoja ei ole järkevää kasvattaa. Hoidon lykkäys pahentaa sairauksia ja aiheuttaa lisää kustannuksia.

Sosialidemokraattinen ryhmä on johdonmukaisesti puolustanut palveluiden turvaamista kaikille asukkaille. Jokaisella keskiuusimaalaisella on oikeus peruspalveluihin. Haluamme tehdä tarvittavat uudistukset ja säätötoimet reilulla tavalla ja hallitusti.

Hyvät valtuutetut !

Tehtävämme on tasapainottaa talous, mutta turvata myös keskiuusimaalaisten hyvinvointi. Tehdään toimia, jotka ovat sekä taloudellisesti että inhimillisesti kestäviä.

Yhteistyötä viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden, kuntien, järjestöjen muiden hyvinvointialueiden, henkilöstön ja asukkaiden kanssa on tiivistettävä. Näemme sen yhtenä merkittävänä keinona talouden tasapainottamiseksi.

Haluamme nostaa joitakin talousarviossa esitettyjä hyviä uudistuksia ja tavoitteita palvelualueilta:

”Hyvin saavutettava neuvonta ja ohjus vähentää terveystalouden tarvetta. Tähän panostetaan mm. uudella puhelinoperaattorilla ja takaisinsoittajajärjestelmän kehittämisellä.”

”Selvitetään yhteistyötarpeita ja -mahdollisuuksia hoidon jatkuvuuden edistämiseksi ja erikoissairaanhoidon palvelutarpeen vähentämiseksi.”

”Oman tuotannon vahvistaminen ja oman henkilöstön pysyvyyteen ja osaamiseen panostaminen.”

”Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota”.

”Vaikuttavuuden parantaminen vuonna 2026 kehittämällä paloasemaverkostoa ja rakentamalla uusia paloasemia toimintavalmiuden nostamiseksi”.

Investointiohjelmassa esitettyt investoinnit ovat mielestämme tarkkaan harkittuja. Tärkeiden toimitilojen (ns. ankkurikohteiden) hankkiminen hyvinvointialueen omistukseen on perusteltua. Näin varmistamme riittävien ja sopivien tilojen olemassaolon tulevaisuudessa. Pidämme tärkeänä myös uusien vuokrasopimusten neuvottelemista kuntien kanssa tarvittavista vuokratiloista, ennen kuin ne siirtyvät yksityisille ja hinnat kohoavat.

Teknologian ja digitalisaation hyödyntäminen tuottavuuden parantamiseksi on kannatettavaa. Otetaan kuitenkin työntekijät mukaan pohtimaan, mitä arjen haasteita teknologialla on mahdollisuus ratkaista. Teknologian käytössä on huomioitava myös asiakkaiden mahdollisuudet ja halukkuus sen käyttöön.

Kannatamme oman toiminnan vahvistamista keskeisenä tasapainotustoimena. Vuokratyövoiman ja ostopalvelujen vähentämisellä on mahdollista saada aikaan selviä kustannussäästöjä.

Kaikessa hyvinvointialueiden toiminnassa, johtamisessa ja ohjauksessa tulee painottaa vaikuttavuusperustaisuutta.

Pitkittyvän talouden tasapainottamisen ja tehokkuuden tavoittelemisen keskellä pidämme erityisen tärkeänä henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtimista. Tämän lisäksi henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaaminen on pidettävä kunnossa, jotta voimme tarjota hyvinvointialueen asukkaille riittävät, oikea-aikaiset ja laadukkaat palvelut.

Kiitämme hyvinvointialueen johtoa ja työntekijöitä erinomaisesta työstä 2025. Kiitämme myös valtuustoryhmiä hyvästä yhteistyöstä ja toivotamme kaikille rauhallista joulun aikaa.

Sosialidemokraattien valtuustoryhmä kannattaa talousarvion hyväksymistä muutoin pohjaesityksen mukaisesti, ja yhdessä valtuustoryhmien kanssa neuvoteltua työosuusrahan palauttamista vuoden 2026 osalta budjettiin.

Kiitos.

SDP-aluevaltuustoryhmän puolesta Harri Lepolahti